

Виходить у Львові
що дня (крім носіль і
гр. кат. об'язт) о 5-ій
годині по полудня.

РЕДАКЦІЯ і
Адміністрація: уляця
Чарвєцького ч. 10.

ПИСЬМА приймають
ся лиш франковані.

РУКОПИСИ
звертають ся лиш на
окреме жаданє і за вло-
женєм оплати почт.

РЕКЛЯМАЦІЇ
незапечатані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові
в бюрі дневників па-
саж Гавсмана 9 і в ц.к.
Староствах на про-
вінції:

на цілий рік К 4.80
на пів року К 2.40
на чверть року К 1.20
місячно . . . К — 40
Поодинокє число 2 с.

З поштовок не-
ресилкою:

на цілий рік К 10.80
на пів року К 5.40
на чверть р. К 2.70
місячно . . . К — 90
Поодинокє число 6 с.

Вісти політичні.

Дальші переговори бар. Бінерта і покликано
Чехів. — Ческа конференція в Празі. —
З Росії. — Студентські заворушення. — Перско-
індій ка залізниця. — Положення в Португалії

Президент міністрів бар. Бінерт конферу-
вав вчера дальше в парламентарних проводи-
рями. Рано о 10 год. явили ся у него Біярі
і Грос, а бар. Бінерт пояснив обом основи,
якими руководить ся при утвореню нового
кабінету, та увіряв їх, що мимо кількох змін
персональних в кабінеті дотеперішній курс
кабінету позістане той сам. Дальше зазначив
президент міністрів, що було би пожаданим
розширене більшости охотної до праці в палаті
послів. Справ особистих, кажуть, вчера не по-
рушувано.

О 11 год. явив ся у бар. Бінерта презес
кола польского, др. Гломбінський, а конфе-
ренція — як доносить „N. fr. Presse“ — тревала
більше як півтора години, але не закінчила ся.
Нині має відбувати ся дальше, але аж по по-
лудни. Тимчасом президент міністрів буде по-
інформований о ході переговорів межи чеськими
а німецькими проводирями в Празі.

З Відня доносять, що бар. Бінерт покли-
кав телеграфічно презеса чеського клубу дра
Фідлера, а час, коли має явити ся, означить
сам Фідлер, бо він бере участь в переговорах.
„Slav. Kong.“ подаючи то до відомости, додає,
що покликає дра Фідлера на конференцію
має велике значінє, бо він буде міг відповісти
на питанє, чи і о скілько, ваглядно під якими
услівями Чехи були би готові вступити до
кабінету і помагати утворити правительственну
більшість.

До „Poln. Cong.“ доносять: Є. Екец. п. На-
містник др. Михайл Бобржинський приїхавши
оногди рано до Відня, конферував того дня
кілька разів з презесом Кола польского др.
Гломбінським. О 5 год. по полудни був др.
Бобржинський на авдиєнції у президента ка-
бінету бар. Бінерта.

В бюрі чеського маршалка краєвого відбу-
ла ся оногди конференція, в котрій взяли у-
часть: маршалок краю кн. Лобкович, гр. Фр.
Тун, гр. Ностиц, гр. Клям-Мартініц, др. Урбан,
др. Еппінгер, Пахер, Кріцлер, др. Скарда,
Дворжак і Хоц. Про наради конференції ви-
даєно такий урядовий комунікат: „Учасники
конференції обговорювали вигляди нормальної
праці на соймовій сесії, котру мають скликати,
та умови, які забезпечили би нормальну працю
в інтересі сторонництв. Сторонництва покли-

кали ся на прийату ще в падолисті м. р. ухва-
ду, котра мусить становити точку виходу до
дальшого поступованя. Обговорювано дальше
кілька поставлених пропозицій, котрі вдово-
лили би обі сторони. Дискутовано також про
консеквенції прийнятих тих пропозицій. Загал-
но підносили яко одну з великих перешкод
се, що наради сесії сойму, яку має ся скли-
кати, можуть трівати дуже коротко. Позаяк
учасники конференції не могли зложити обо-
в'язуючих заяв, постановлено д. 4 с. м. відбути
нову конференцію. За той час учасники кон-
ференції порозуміють ся з ширшими кругами
поодиноких сторонництв“.

Президент думи, Гучков, заявив одному
з дневникарів, що побоює ся заворушень між
радою державною а думою. Діяльність думи
вваслідок безнастанних протестів ради держав-
ної не має вже ніякого значіня. Та й партії
радикальні перешкаджають в працях думи а
причиною того єсть, що партії ті оглядають
ся на нові вибори і хотіли би позискати „ули-
цю“. Найблизша програма думи звучить: аса-
нація Петербурга, поборюванє пияцтва, бу-
джет, обезпеченє робітників і автономія поль-
ських міст.

З Петербурга доносять: Громади студен-
тів переходили вчера улицями міста і устро-
ювали великі демонстрації. Прибула також

10)

ДЕЩО З ТЕХНІКИ.

(Написав — К. Вербин).

(Дальше).

Годинник на двірці показує, що вже пора
до від'їзду і ведучий льокомотиву машиніст
стоїть вже при машині готов кожді хвилі
пустити її в рух. Одну руку поклав на важ-
ничку (підойму) від машини а другу на сви-
ставку та жде, коли кондуктор ведучий поїзд,
онтой чоловічок, що ходить по пероні а черво-
ною торбинкою, даєть свою свиставочкою три
рази знак до від'їзду. Але тому байдуже про
дорогий час, бо хоче прислужити ся публіці,
ще кількох подорожних спізнило ся і біжать
до поїзду, а він не хотів би їх лишити. Заким
они повсідали, вказівка на годиннику все ще
стояла на тій самій місці і кондуктор дав знак
машиністі до від'їзду, але в тій хвилі вже
й вказівка перескочила одну мінуту, значить
ся, поїзд спізнив ся вже о одну мінуту на
шкоду машиніста.

Але той не довго гнівав ся, лиш рушив
важничками до гори і з комина машини бух-
нула два рази біла пара, то ніби огненний кінь
засопів і зачинає рушати ся, але й в сій хвилі
зараз норовить ся. Поїзд тяжкий і машина не
так легко може его рушити, а що шини вохкі
і ховські, то колеса ховзають ся по них і замість
котити ся по шинах, обертають ся лиш на

місці. Машиніст то видить і в тій хвилі ста-
рає ся тому зарадити. В тій хвилі замикає він
пару, а коли колеса успокоїли ся, він ловить
за ручку від посяпача. В тій хвилі з чо-
тирогранної бляшаної скринки на самій сере-
дині кітла зачинає сипати ся в двох рур пісок
на шини перед самі великі колеса льокомотиви.
Тепер вже колеса не совгають ся і поїзд зачи-
нає скорше їхати. Але на жаль при тій силь-
нім потяганю і кількаразовім розгоні виходить
богато пари. По кількох мінутах показує манометер
вже лиш тисненє 9 атмосфер або 9 кі-
лограмів на один квадр. сантиметр. При тій
ще й води в кітлі зробило ся мало, а в скляній
рурці, котра показує стан води в кітлі, ледви
ще є трохи видко, отже може котел легко
знищити ся. Правда, можна би з тендера на-
пустити води до кітла, але знов в тій біда,
що зменшить ся тисненє пари і треба буде
поволіше їхати.

Отже що робити? Треба брати ся до огню
і аж тепер розпочинає ся тяжка служба, така
тяжка, о якій тим, що сплять вигідно у ваго-
нах, навіть і не снить ся. Тепер треба накида-
ти під котел лопатою великої маси вугля, ко-
тре везе льокомотива за собою на тендері, купу
може на півтора хлопа високу. Тим вуглем,
яке тепер машина з'їдає, могла би мала роди-
на через цілу зиму топити. Огонь роздуває те-
пер раз по раз пара, яка виходить з працюю-
чих циліндрів по боках і вугле небавам так
розжарить ся, що аж біле стане.

Коли тепер топник отворить дверці, то не
видко вже розжареного вугля, не видко стін,

не видко й полуміни, лиш одну блискучу пло-
щу а в горі на хмарі пари, що летить взад
поза поїзд, робить ся луна мов би від якої по-
жежі на небі.

Горяч, яка тепер виходить від огню при
отвертих дверцях, єсть так велика, що не мож-
на наставити руки навіть на метер далеко до
той печи, бо можна би собі єї добре попечи.
Але топник зі своїм довгим гаком до розгор-
тає мусить нераз таки близько огню сягнути
рукою. Але буває нераз так, що хоч топник і
машиніст разом працюють і один другому по-
магають, то таки поїзд опізнє ся. Що тут ро-
бити? Машиністі аж піт на чоло виступає. Він
кляв би, коби то що помогло, але коли нема
іншої ради, то він спільно з топником берєсь
до роботи і лиш від часу до часу вигляне, чи
не видко де якого сигнала. Але грань від печи
і порох з вугля так ослабили его очі, що він
ледви ще може щось розпізнати. От видить
якесь сигналове сьвітло. Але чи оно
червоне чи зелене, не годен розпізнати, бо єму
від того, що дивив ся на грань під кітлом, мі-
нить ся в очах і видить всілякі краски перед
собою. Може тепер вже треба єму гальмувати?
Як загалює, то ще більше опізнєть ся а оста-
точно може то таки зелене сьвітло і гальмував
ся без потреби. З другої сторони знов побоює
ся, що коли то червоне сьвітло, то в послід-
ній хвилі не буде міг поїзд здержати і готово
ще прийти до якогось нещастя. Звичайно знає
він свій шлях, але тепер серед мраки не годен
розпізнати, куди він їде.

Та й правда, тепер обманув ся, бо не за-

велика скількість студентів поїздами з різних губерній і лагодять ся великі демонстрації. Також з Одеси надходять вісти о великих демонстраціях студентських. Куратор одеського округу наукового задивляя ся на ситуацію дуже песимістично і заявив одному дневникареви що слідує: Маю таке чувство, як колиб я стояв на бочці піску. Я приготовлений кож- дої хвилі на замах.

До берлінського „Local-Anzeig.“ доносять з Петербурга, що члени ради державної одержали оногди меморіял правительственный о плянах будови залізниці перско-індійскої. В меморіялі тим обговорюва ся 5 проєктів. Один проєктув получене дорогою на Константинополь а чотири інші виключно лиш через Росію. Найдогіднішим з тих чотирох проєктів єсть предложене поведеня залізниці через Баку. Кошти будови обчислено на 220 мільонів рублів.

Ситуація в Португалії мимо всяких заперечень здаєсь таки бути грізна. Вісти наспівші з Лісбони до Лондону кажуть, що там запанувало велике заворушеня. Горожани чужих держав вивішують стяги держав, до котрих належать, щоби в той спосіб охоронити ся від нападу товпи. Однак не сказано в тих вістях, хто викликає в Лісбоні ті заворушеня: чи товпа розлючена на монархістів, чи підбунтована монархістами против республіканського правительства.

З Мадриду доносять: Власти в Монсао на португальській границі придержали два самоїзди з набором карабінів. Самоїзди ті старали ся переїхати через границу на португальську територію. Залогу в Валенса де Мінго на приказ правительства з Лісбони сконсигновано і стоїть готова до вимаршу на даний знак.

НОВИНИ.

Львів, дня 4-го січня 1911

— Стан здоровя С. В. Цісаря був через цілий вчерашній день зовсім нормальний з винятком малого катару. Монарх залагоджував зі звичайною точністю свою щоденну працю. Цісар наміряє ваяти участь у великім двірськім

балю, але потребує ще трохи випочинку, то баль назначений на 10 с. м. відложено до 16 с. м.

— **Іменованя.** Станиславівський староста Проконцип іменованій дійстним радником Двору. — Президент галицької дирекції почт і телеграфів іменував почтмайстрами ад'юнктів: Людв. Ющівського в Васильківцях, Дан. Мороза у Водниках, Мар. Верещака в Родатичах і переніс почтмайстрів: А. Керняк з Водник до Болеслава, Зигм. Остерзечера з Васильковець до Роздолу і Льва Бернарда в Родатич до Войпича.

— **Іспити кваліфікаційні** на учителів шкіл народних перед львівською комісією іспитовою розпочнуть ся дня 9 лютого с. р. Поданя заосмотрені в приписані документи треба вносити до 31 с. м.

— **Львівський Руск. Народ. Театр в Стрию** під дирекцію Йосифа Стадника.

В четвер, дня 5 січня другий раз: „Міра Ефрос“ штука з жидівського життя Я. Гордіна.

В суботу, дня 7 січня: „Жидівка“ опера Галавія. Гостинний виступ Ф. Лопатинської.

— **„Будучність“** товариство для промислу і продажі виробів паперових в Тернополі. Під такою фірмою вписав тернопільський суд окружний яко торговельний до реєстру товариство з обмеженою порукою, котре ставить собі за ціль сполучити господарські сили своїх членів для їх добробуту через: а) провадження фабрики паперових виробів, туток, наперців, цуделок, як рівнож споріднених з тим промислом галувий, удержуване складів тих товарів, проваджене ними торговлі і закладає в різних місцевостях Галичини відповідних до той цілі закладів вкінці посередничене в перепродажі тих продуктів; б) приймає капіталів до обороту за условленням опроцентуванем в хосен членів, в) уділюване лише своїм членам дешевих і приступних позичок на піднесенє їх господарства або промислу. Заряд стоваришненя зложений зі слідующих членів: 1) Євген Билинський, властитель реальности в Збаражж; 2) Кость Редчук, властитель реальности в Збаражж; 3) Іван Боднар, ц. к. професор семинарії учительскої в Тернополі. Порука членів в обмежена, кождий член відповідає за зобовязаня стоваришненя своїм уділом і дальшою квогою до триразової висоти заявленого уділу.

— **Загальні збори Тов. ім. св. Павла** у Львові відбули ся дня 8 грудня при участі 137 членів. Читану службу Богу відслужив о. пралат Дольницький, почім відспівано парастас при співучасті хору питомців. Привитав збори о. миграт Вілецький. Збори були дуже живі. На них запро- тествовано против промови римского посадняка Натана, против язгарбана „Народним Домом“ церкви та Інститута Сестер Василіанок, здвиженних складками і жертвами цілого народу. Збори завважали, що заходить конечна потреба організації духовенства в декавальних кружках, щоби боронити

нарід перед атеїзмом, схизмою і нагінкою на руский обряд. Рівнож піднесено потребу веденя пляпової і на християнських основах опертої роботи, просвітної, економічної і суспільної. Порішено приступити до основаня християнської, видавничої спілки, до вишколеня кольпортерів, до подбавя про самостійних репортерів в європейській пресі, до зладженя спису добрих книжок для народа. Рівнож ухвалили збори звернути ся до Ординариятів о авторизованє молитов на народній мові і о дозвіл, щоби в день св. Йосафата вільно було збирати складки на цілі товариства св. Павла. Головою товариства вибрано о. сов. Гузара, его вступником о. дра Боцяна, членами виділу: оо Будку, Лемогубского, Лопатинського, Лужвицкого, Щепанька, дра Яремка а вступниками оо. Лиска, Новосада і Яновича.

— **Американські Русини в честь Шевченка.** З приводу надходячих 50-их роковин смерти Тараса Шевченка в Нью-Йорку завязав ся комітет, що постановив зібрати відповідний капітал і з того капіталу утворити стипендійний фонд ім. Шевченка для незасібних учеників в „старім“ краю. Капітал надіє ся комітет зібрати давнаєм концертів в честь Шевченка по цілій американській Русси. Весь чистий дохід з тих концертів буде послати ся на руки єєго комітету а сей при кінци року, евенгуально до відсьвяткованю Шевченкових роковин в кождій місцевості, пішле всю прибавачу квоту разом з фондацийним актом до „Наук. тов. ім. Шевченка“ у Львові. Комітет складає ся з 15 членів, між иншими з Осина Стеткевича, редактора „Свободи“ як голови, Петра Яреми, касиєра, Антона Цурковского секретаря, оо. Н. Підгорецкого і П. Понятишина, А. Геля і инших. На концерти в Нью-Йорку і инших більших містах постановлено запросити найвизначніших Американців, щоби і чужинців познакомити з найбільшим українським поетом а рівночасно дати їм нагоду пізнати нашу пісню. Дірігентуру всіх вокальних точок обяв у. А. Геля.

— **Памятник Квітки-Основьяненка в Харкові.** Два роки тому навад ухвалила рада міста Харкова поставити на Мироносидцькій площі погрудє нашого письменника і громадского діяча, Гр. Квітки-Основьяненка і на ту ціль призначила доси двічі по 3.000 карб. Тепер радні міста М. Сумцов, М. Міхновський, Д. Багалій, І. Кумнич, В. Пономаренко, Г. Стрижевський та В. Галицький звернули ся до міської ради з впесенем: 1. щоби памятник поставлено в виді статуї а не погрудя, 2. щоби памятник, особливо на підставі, надано український стиль і орнамент, 3. щоби в бюджет міських видатків і на дальших два роки вставлено по 3.000 карб. що року і 4. щоби засновано з ради міської ради окремиї комітет, який збирив би гроші на збудованє памятника і обміркував

іхав ще так далеко, як єму здавало ся; якраз переїжджає тепер через гостинець а то біла ліхтарня будника показувала єму здалека ніби тільки всіляких красок. Але тепер дальше на переді таки вже видять виразно червоне світло. То сигнал! Значить, треба станути. Зараз відставляє пару і ловить за малу ручку від гальми, на котрій, так сказати би, висить цілий поїзд. Ще мала хвилинка а коло коліє зашуміло і поїзд станув. Подорожні повиставляли голови кризь вікна а дехто з них адивований питає кондуктора, длячого поїзд стає тут в полі. Їм то може не подобаєсь, але тим на переді, на льокомотиві, то дуже на руку, бо котел, з котрого не выпускають паря, набирає знов сил і їде дальше повною парою.

Аж ось блиско щось серед мраки, але тепер вже не червоніє ся, лиш зеленіє ся якесь світло. Машина свиснула і нічний поїзд з освітленими вікнами суне ся поволи дальше. Але тих людей на льокомотиві бере ся розпука. Они знають, що ся машина робить звичайно добру пару. Що се такого стало ся ніні? Аж ось машиністї впало щось на гадуку. Серед повного руху вилазить він кризь дверці на переді в тім місці, що призначене для машиніста, і їде по вузькій бласі довкола кітла. Міг би дуже легко посовгнути ся і впасти, але він держить ся міцно тих залізних прутів, що їдуть вздовж кітла. Тимчасом топник стоїть на его місці і розглядає ся по шляху та за сигналами.

Нараз крикнув до машиніста: Уважайте! — Він побачив поїзд, що надходить з противної сторони а котрого машиніст, що стоїть з боку, міг би не побачити. Але вже й той поїзд переїхав а паш машиніст все ще порав ся там напереді, аж на конєць з прижмуреними очима — бо вітер дує єму сильно в очи — видобув ся таки перед сам котел, аж там, де з переду світять ся обі ліхтарні. І дійсно так єсть, як того він здогадував ся: з переду на кітлі є малі круглі дверці з колісцятком до крученя рукою на середні; они не добре примьнені і так кризь них заходить студений воздух аж до огнища і через то не можна котел добре огріти. Покрутив кілька разів тим колісцятком, прижкнув дверці добре і так усунув перешкоду.

По сім видко зараз, що пара ліпше добуває ся з води і машиніст може тепер прискорити їзду навіть так, як того єму не вільно. Тепер вже котить ся поїзд і гуркотить так, що машиніст, коли хоче щось топникови сказати, мусить єму таки до уха кричати а подорожні у вагонах аж дивують ся, чого ними так підкидає.

Дивне то чувство бере ся чоловіка, коли серед ночи їде на машині поспішного поїзду. Чоловік з повним довірам здає ся на свою судьбу і ані не подумав, що не вдяв би нічого против неї. Найгірше то, що не можна рішучо видіти того, куди їде ся. Перед очима має ся страшенну пітьму, котру ліхтарні машини лиш на кілька метрів розянюють і за-

ким чоловік ще собі подумав, знайде ся вже десять разів так далеко в тій пітьмі як хвилику перед тим міг видіти. З дальших за льокомотивою вагонів не має ся вже того вражіня, бо можна оком дальше сягнути в пітьму. А то ще й машина сопить, гудить і гуркотить і ніби рив ся в ту пітьму. Коли же дивити ся з боку на таку переїжджаючу машину з вісвітленими очима, то має ся таке вражінє, як колиб попри нас пересувала ся таки дійсно якась жива страшна потвора.

Але наконєць машиніст добачив сигнал, котрий каже єму, що він доїжджає вже до головної стациї, де має станути. Він ловить тоді за важничку від паря, замикає пару і поїзд котить ся тепер власним роагоном що раз поволійше, аж на конєць заїжджає перед перон двірця. В сій хвилі машиніст пускає в рух воздушну гальму і поїзд стає в одній хвилі.

Людем, що тепер повисідали з поспішного поїзду, байдуже, кілька там на льокомотиві намучили ся і напрацювали ся машиніст і топник. Они ще лютять ся і нарікають, що ними страшенно натрясло, що їхали чогось поволи і що поїзд без потреби ставав кілька разів в полі. То машиніст всему винуватий і здалось би зробити на него донесенє до дирекції.

(Дальше буде).

Телефон 452.

Телефон 452.

Містове бюро
" **Ц. К. ЗЕЛІЗНИЦЬ ДЕРЖАВ.**
у Львові пасаж Гавсман ч. 9

В И Д А Е

Білет складані комбіновано - округні до всіх і зі всіх значніших місцевостей Європи важні 60, 90 і 120 днів.

Білет складані в однім напрямі на німецьких залізницях, важні 45 днів.

Білет картонові, звичайні, до всіх стаций в краю і за границею.

Асигнати

на місця в спальних вагонах.

Продаж воєнних розкладів їзди і провідників.

Замовлені білети на провінцію висилають ся за поштовою післяплатою або за посередництвом дотичної залізничної стациї.

При замовленю складаного білету треба надіслати 5 корон задатку і подати день, від котрого білет має бути важним.

Телеграфічна адреса: Stadtbureau, Львів.